

KONCERT

12.10

**Poniedziałek,
12 października,
18.00**

Monday,
12 October,
6:00 pm

Filharmonia
Narodowa
Sala Kameralna

Warsaw
Philharmonic
Chamber Music Hall

ul. Moniuszki 5

RECITAL FORTEPIANOWY
PIANO RECITAL

Ludwig van Beethoven (1770–1827)

Sonata fortepianowa c-moll op. 111

Piano Sonata in C minor, Op. 111

1. Maestoso – Allegro con brio ed appassionato
2. Arietta: Adagio molto semplice e cantabile

Johannes Brahms (1833–1897)

Sonata fortepianowa C-dur op. 1

Piano Sonata in C major, Op. 1

1. Allegro
2. Andante (nach einem altdeutschen Minneliede)
3. Scherzo: Allegro molto e con fuoco – Più mosso
4. Finale: Allegro con fuoco – Presto non troppo ed agitato

Szymon Nehring – fortepian | piano

Szymon Nehring

jest jednym z najbardziej utalentowanych pianistów młodego pokolenia, jedynym Polakiem, który zwyciężył w Międzynarodowym Konkursie Pianistycznym Artura Rubinsteina w Tel Awiwie. Laureat wielu konkursów, w tym finalista XVII Międzynarodowego Konkursu Pianistycznego im. Fryderyka Chopina, na którym otrzymał wyróżnienie, nagrodę publiczności oraz nagrody dodatkowe.

Jego debiutancka płyta z muzyką polskich kompozytorów została wyróżniona Fryderykiem 2016. Ponadto nagrał płytę z koncertami fortepianowymi Chopina z Sinfonietką Cracovią pod batutą Jurka Dybała i Krzysztofa Pendereckiego, *Koncert fortepianowy „Resurrection”* Pendereckiego pod batutą kompozytora oraz płytę z utworami Chopina wykonanymi na instrumencie Erarda.

Koncertował niemal na całym świecie występując w takich salach, jak Carnegie Hall, Wigmore Hall, Elbphilharmonie, Palau de la Música Catalana, Herkulesaal, Konzerthaus Berlin, Musikverein Wien. Występował pod batutą Maksymiuka, Kaspszyka, Wita, Herasa-Casado, Wellbera, Fostera, Zinmana, Pendereckiego i innych.

Był uczniem Olgi Łazarskiej, studentem Stefana Wojtasa na Akademii Muzycznej w Bydgoszczy oraz Borisa Bermiana w Yale School of Music w latach 2017–2019.

Szymon Nehring jest reprezentowany przez Stowarzyszenie im. Ludwiga van Beethovena.

Szymon Nehring

is one of the most talented pianists of the young generation, and the only Pole to have won the Arthur Rubinstein International Piano Master Competition in Tel Aviv. Winner of numerous competitions, Nehring was a finalist of the 17th Fryderyk Chopin International Piano Competition which he completed with an honourable mention, the audience award, as well as additional prizes.

His début CD with the works of Polish composers won the Polish Fryderyk Award in 2016. He also recorded a CD with Chopin's piano concertos with Sinfonietta Cracovia under Jurek Dybał and Krzysztof Penderecki, Penderecki's Piano Concerto "Resurrection" under the composer's baton, and a CD with the works of Chopin performed on an Erard piano.

The artist has performed in nearly all corners of the world including such venues as Carnegie Hall, Wigmore Hall, the Elbphilharmonie, Palau de la Música Catalana, Herkulesaal, Konzerthaus Berlin, and the Musikverein Wien. He has performed under the batons of Jerzy Maksymiuk, Jacek Kaspszyk, Antoni Wit, Pablo Heras-Casado, Omer Meir Wellber, Lawrence Foster, David Zinman, Krzysztof Penderecki, and others. He was a student of Olga Łazarska in Kraków, Stefan Wojtas at the Academy of Music in Bydgoszcz, and of Boris Berman at the Yale School of Music in 2017–19.

Szymon Nehring is represented by the Ludwig van Beethoven Association.

Ludwig van Beethoven

Sonata fortepianowa c-moll op. 111 (1822)

Ludwig van Beethoven uważał – za Friedrichem Schellingiem – że sztuka jest objawieniem Absolutu, ucieleśnieniem w dźwiękach nieskończoności. Przypisywał muzyce jakże piękną funkcję jednoczenia, realizowania tym samym dzięki jej przeżyciu *sensu wspólnotowego*.

W muzyce żyje bowiem, jak się wyraził: „odwieczna, nieskończona, nie całkiem uchwytna substancja”. Wyrazem tej postawy są z pewnością trzy jego ostatnie sonaty fortepianowe – opusy profetyczne, kierujące się ku nowym brzegom. Niosą z sobą zakodowany testament kompozytora. Można go „czytać”, odstawiając dla siebie zarówno ich *sensus literalis*, jak i *sensus spiritualis*.

Trzydziesta druga *Sonata fortepianowa c-moll op. 111* zamyka serię trzech ostatnich utworów tego gatunku w twórczości Beethovena. Pisana była w latach 1821-22 i zadedykowana została arcyksięciu Rudolfowi. *Sonata* zbudowana jest z dwóch kontrastujących ze sobą części, na zasadzie przeciwstawienia: teza i antyteza. Tonacja *c-moll* ma dla Beethovena osobowość kontrastową i burzliwą; jest też tonacją *patetyczną* i zarazem tonacją *przeznaczenia*.

Inicjalne *Maestoso*, niczym uwertura do dramatu, przynosi szeroki repertuar sprawdzonych Beethovenowskich środków wyrazu: rytmy punktowane, tryle występujące w funkcji dynamizowania toku dźwiękowego, akcenty zaburzające tok metryczny, i kontrasty rejestrów. Użyte na początku czterodźwięki zmniejszone, jak je później w historii muzyki określono – *chwiejne*, gdyż zatopione w aurę kilku tonacji jednocześnie, stały się ulubionymi współbrzmieniami romantyków, kierowały bowiem percepcję w stronę barwy.

Pod koniec *Maestoso* odbiorca jest przez Beethovena – mistrza *suspensu* – pobudzany na przyjęcie głównej części sonatowej (echo m.in. V *Symfonii*: przejścia scherza w finał). Jak pisze Irena Poniatowska: „Narastający dynamicznie tryl w oktawie kontra przejmując rolę tremola kotłów, które przygotowują wejście tematu...”.

Następujące *Allegro con brio e appassionato* charakteryzuje się rozpędzaniem toku muzycznego i nagłym jego zwalnianiem. Ukazuje proces dekomponowania przez Beethovena klasycznej harmonijnej formy, kierowania się prawami ekspresji i budowania – z napięć i odprężeń – dramaturgii przebiegu, także jako *projekcji siły w przestrzeni*. Idea dialektyki przeniesiona jest tu z poziomu cyklu sonatowego na poziom organizacji części mniejszych: motywów czy odcinków.

Epifanicznie brzmi początek *Arietty*, roztaczający sferę tonacji jednoimiennej – C-dur (zapowiedzianą w ostatnim akordzie części poprzedniej). Działa jak przejście ze sfery *oscuro* (ciemności) w sferę *chiaro* (jasną). Jej cechą charakterystyczną staje się uruchamianie długich płaszczyzn brzmieniowych, swoiste „rozdzwonkowanie” planów dzięki zastosowaniu dużej ilości tryli. Symboliczne dążenie w muzyce ku górze i jej wzmacnianie, przywołuje wpisana w etos wzniosłego klasycyzmu ideę *Bildung*, integralnie związaną z człowiekiem i kształtowaniem człowieczeństwa.

Przesłanie ostatniej sonaty fortepianowej Beethovena odczytywano jako „triumf porządku nad chaosem”, „zwycięstwo dobra nad złem”, zwracając uwagę na silny dramatyzm muzyki, uintensywnienie, i to graniczne, sfery jej wyrazu oraz wskazywano na transcendentny wymiar dzieła. Jakże trafnie pisał o Beethovenie Stefan Kisielewski w swym *Gwiazdozbiornym muzycznym*: „Mało który z twórców potrafił tak organicznie przepoić tworzone dzieła swoją osobowością i swoim dramatem, że nie można tych spraw oddzielić nawet po latach kilkudziesięciu”.

Małgorzata Janicka-Słysz

Johannes Brahms

I Sonata fortepianowa C-dur op. 1 (1853)

„Odwiedziny Brahmsa – geniusz” zanotował 1 października 1853 roku w dzienniku Robert Schumann po pierwszej wizycie młodego kompozytora i usłyszeniu jego *Sonaty fortepianowej C-dur*. Podziw i entuzjazm Schumanna zaowocowały napisaniem słynnego artykułu *Nowe drogi*, w którym określił Brahmsa jako kompozytora wybranego do „idealnego wyrażenia tendencji naszych czasów”. Zaledwie 20. letni twórca zaprotegowany również został wpływowemu wydawcy z Lipska. Już w grudniu tego samego roku zostały opublikowane cztery pierwsze opusy jego utworów, które Richard Specht, jeden z monografistów Brahmsa, nazwał „najwspanialszym początkiem, jaki kiedykolwiek powstał”.

Sonata C-dur oznaczona jako opus 1 w rzeczywistości powstała jako drugie dzieło tego gatunku. Kompozytor postanowił ją jednak wydać jako pierwszą ze względu na jej rozmach, śmiałość muzycznych rozwiązań i walory wirtuozowskie, jego zdaniem przewyższające wcześniej powstałą *Sonatę fis-moll*. Dzieło zostało zadedykowane Józefowi Joachimowi, przyjacielowi i znanemu wirtuozowi skrzypiec, jednemu z pierwszych admiratorów talentu kompozytorskiego i pianistycznego Brahmsa.

Monumentalne i arcytrudne dzieło posiada symfoniczny rozmach – fortepian przemawia w nim z niesłychaną siłą. Techniczna brawura jest w nim podporządkowana intensywnemu wyrazowi muzycznemu a logika muzycznego rozwoju oparta na klasycznych zasadach budowy. Dynamiczną część pierwszą o budowie formie sonatowej otwiera dostojny, akordowy wstęp, nasuwający skojarzenia z początkiem *Sonaty „Hammerklavier”* op. 106 Beethovena. Część druga (*Andante*) przywołuje starą miłosną pieśń zapisaną pod nutami tematu, w której mowa o srebrzystym księżycu, niebieskim kwieciu i dziewczynie – najpiękniejszej róży. Poetycki temat mistrzowsko opracowany w trzech wariacjach łączy się bezpośrednio z żywiołowym scherzem – częścią trzecią. W jej środkowym fragmencie powraca intonacja pieśni, lecz tym razem o charakterze hymnu. Ognisty (*con fuoco*) finał rozwija się w formie ronda, którego akordowy refren nawiązuje do początku dzieła.

Ewa Siemdaj

